

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2242

Vragen van het lid **Ypma** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap over *de positie van het openbaar onderwijs binnen samenwerkingscholen* (ingezonden 22 april 2013).

Antwoord van Staatssecretaris **Dekker** (Onderwijs, Cultuur en Wetenschap) (ontvangen 14 mei 2013)

Vraag 1

Bent u bekend met signalen dat bij de samenwerking tussen basisscholen van verschillende denominaties openbare scholen vaak het onderspit delven, omdat zij bereid zijn onder de paraplu van het bijzonder onderwijs samen te werken en andersom (samenwerking onder de paraplu van het openbaar onderwijs) er geen bereidheid is van het bijzonder onderwijs? Hoe beziet u deze situatie?

Antwoord 1

Op dit moment kan een samenwerkingschool wettelijk gezien niet onder een openbaar schoolbestuur worden gebracht. Een samenwerkingschool kan vanwege de wettelijk verplichte statutaire bepalingen van een bestuur voor openbaar onderwijs en de arbeidsrechtelijke verhoudingen alleen worden ondergebracht bij een bestuur voor bijzonder onderwijs of een samenwerkingsbestuur. Dit staat los van de bereidheid van een van beide partijen.

Vraag 2

Hoeveel samenwerkingscholen zijn er op dit moment? Wat is daarbij de positie van het openbaar onderwijs? Wordt het openbaar onderwijs daarbij voldoende gewaarborgd?

Antwoord 2

De Wet op de samenwerkingscholen is sinds 1 september 2011 van kracht. Sinds de invoering van de wet zijn drie aanvragen voor de vorming van een samenwerkingschool aan de minister voorgelegd. De minister heeft aan twee aanvragers toestemming verleend. Een van deze scholen is ten tijde van de beantwoording van deze Kamervragen formeel nog niet gestart als samenwerkingschool. Eén aanvraag is afgewezen omdat deze niet voldeed aan de wettelijke eisen.

De wet kent voorwaarden ten aanzien van het borgen van de identiteit waarmee de positie van het openbaar onderwijs voldoende geborgd is. Zo dient het bestuur van de samenwerkingschool bijvoorbeeld jaarlijks verslag

uit te brengen aan de gemeente over het beleid ten aanzien van het openbaar onderwijs in de samenwerkingschool.

Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de wet was al sprake van samenwerking tussen openbaar en bijzonder onderwijs. Deze scholen staan formeel niet te boek als samenwerkingschool, maar functioneren in de praktijk wel zo. De Wet op de samenwerkingscholen bevatte daarom een overgangsbepaling om dit op te heffen, maar daar is geen gebruik van gemaakt. Aangezien ik geen signalen van de Inspectie van het Onderwijs ontvang dat er op dit punt sprake is van misstanden, onderneem ik nu geen actie. Wel zal ik dit punt betrekken bij de te nemen maatregelen in zake de leerlingendaling (zie vraag 4).

Vraag 3

Hoeveel openbare scholen zijn er inmiddels omgevallen, doordat het opstarten van een samenwerkingschool niet gelukt is? Zijn er gemeenten waar op dit moment geen openbaar onderwijs meer wordt gegeven?

Antwoord 3

Na de invoering van de Wet op de samenwerkingscholen¹ zijn er dertig openbare scholen gefuseerd met andere openbare scholen. Zes scholen zijn omgevormd tot een nevenvestiging van een andere school. Er zijn vier openbare scholen opgeheven.

Het ministerie houdt geen registratie bij inzake intenties tot samenwerking. Wel kan ik op basis van beperkt achtergrondonderzoek aangeven dat in twee van de vier voornoemde gevallen de mogelijkheid tot het vormen van een samenwerkingschool zich niet aanbood, doordat er in de gemeente geen bijzondere school in de buurt was. In een ander geval zijn gesprekken tot samenwerking gestart, maar is de school leeggelopen voor het een en ander werd geformaliseerd. In het vierde geval is geen poging tot samenwerking ondernomen. Dit kan uiteraard diverse redenen hebben.

In 22 gemeenten wordt momenteel geen openbaar onderwijs aangeboden. Er zijn in die gemeenten 340 leerlingen die openbaar onderwijs volgen in een aangrenzende gemeente. Van deze leerlingen gaan 73 kinderen naar een openbare school binnen een straal van drie kilometer van de woning. De rest volgt openbaar onderwijs op meer dan 3 kilometer van de woning. Hierbij wil ik wel opmerken dat ouders uiteraard niet altijd kiezen voor de dichtstbijzijnde school.

Vraag 4

Hoe gaat u openbare scholen in de positie brengen om als gelijkwaardige partner de samenwerking binnen een samenwerkingschool aan te kunnen gaan? Wat gaat u doen om samenwerking tussen scholen met name in krimpgebieden te bevorderen?

Antwoord 4

De wetgeving borgt de gelijkwaardige positie tussen het openbare deel en het bijzondere deel binnen de samenwerkingschool. Maar op de situatie zoals geschetst in het antwoord op vraag 1 kom ik terug in mijn brief inzake leerlingendaling in het funderend onderwijs. Zoals in het regeerakkoord aangegeven ben ik van plan de vorming en het bestuurlijk onderbrengen van een samenwerkingschool eenvoudiger te maken.

Vraag 5

Vormen de fusietoets en de kleine scholentoeslag een belemmering voor deze samenwerking? Deelt u de mening dat belemmeringen voor samenwerking tussen verschillende denominaties opgeheven dienen te worden, zodat in zoveel mogelijk dorpen een dorpsschool over kan blijven die toegankelijk is en keuzemogelijkheden biedt voor kinderen vanuit verschillende denominaties?

¹ Wijzigingen in het scholenbestand worden geregistreerd per 1 augustus. Dit is de start van het nieuwe schooljaar. De Wet op de samenwerkingscholen is per 1 september 2011 in werking getreden. De eerst volgende datum waarop samenwerkingscholen kunnen worden geregistreerd is daarmee 1 augustus 2012.

Tevens is van een aantal scholen reeds bekend dat deze per 1 augustus 2013 niet meer voor bekostiging in aanmerking komen. Deze aantallen zijn meegenomen in de genoemde cijfers.

Antwoord 5

Er zijn belemmeringen om te komen tot samenwerking. Wat ik daaraan ga doen, meld ik u in de brief over leerlingendaling die ik bij vraag 4 aankondigde.